

Asszony-mesterek a szalagfűrész mellett

Ujszegeden, a Ládagyárban, nők és férfiak végzik ugyanazt a munkát ugyanazért a bérért. Hordanak a kisszalag-fűrészknél, dolgoznak a szegezógépnél, csak a maximális erőfeszítést igénylő »Bollinger«, a nagyszalag-fűrész melletti munka a férfiak kizárólagos privilégiuma.

Egykor...

— A főlzabadulás előtt nem voltak annyira »szívbarjosak«, mint mi vagyunk. Nem érdekelt senkit, hogy a nők szervezete, fizikai adottságai mégiscsak mások, mint a férfiaké. Tizenhat nő dolgozott például 1941-ben itt a gyárban, s a nők hordták a bollingertől is — meséli Lengyel István, az üzem igazgatója.

— És milyen volt a nők bérézése? — kérdezzük.

— Igen, a bérézésnél demit aztán ki, hogy férfi és nő között mégis van különbség. Mert a nőket eleve »segédmunkásként« alkalmazták, ami azt jelentette, hogy dolgozhattak akár többet is, mint a férfiak, a keresetük kevesebb volt azokénál. A kisszalag-fűrész mellett dolgozó nők csak 80 pengőt kaptak havonta, ugyanakkor, amikor ezért a munkáért egy férfi 150—160 pengőt kapott. S egy nő dolgozhatott akár tíz évig is az üzemben.

Akkor is megmaradt segédmunkásnak, egyszerűen azért, mert nő volt.

És mert így kifizetődőbb volt a tőkés számára.

Mint bojtortján

Beszélgettünk és eszembe jutott egy barátom, aki most valahol Nógrád megyében tanít. Harmadéves egyetemisták voltak és üres óráinkban »életfilozófiát« gyártottunk — mindenki kizárólag saját használatára. Vitatkoztunk sokszor és keményen. Egy ilyen vita alkalmával jött elő ez a bizonyos »főzőkanál-filozófia« is.

— Én nem engedem el a feleségemet dolgozni. Mi lesz akkor a családi életünkkel? Hogy neveljük föl a gyerekeket? Az olyan asszony, aki dolgozni jár, nem lehet se jó anya, se jó feleség. Asszonynak otthon a helye.

— A főzőkanál mellett, mi? — szúrta közbe valaki gúnyosan a kérdést.

Azóta sokszor összeakadtam már ezzel a »filozófiával«. Hangzottak idősebbek és fiatalok. S amikor megkérdeztem tőlük, magyarázzák meg, miért nem, a válaszlégzőbőz szinte visszhangként ugyanaz volt:

— Asszonynak otthon a helye.

Mert az ilyenféle hagyományokat nagyon nehéz ki-seprűzni. Tapadnak mint a bojtortján és határtalanul szívósak. Éppúgy, mint a babonák.

Ma három asszony-mestere van az újszegedi Ládagyárnak.

A gépeknél

A munkások átlagbére havi 1300 forint. Jani Lajosné a férjével együtt dolgozik a gyárban, ugyanannál a gépnél. Az asszony a délelőtti, a férj a délutáni műszakban. Mindketten 1300—1400 forintot keresnek havonta. Nem élnek rosszul. Havi 2600 forintból egy család szépen megélhet. S aki ismeri Jani Lajosnékat, bizonyíthatja, hogy harmonikus a családi életük. Pedig hát Janiné nemcsak a főzőkanalat forgatja buzgón, mint a hímzett falvédők gazdasszonykái »ki az urát szereti, jó ebédet főz neki« jelisével.

Jani Lajosné, Szemerédi Lajosné, Kocsonsi Margit, Minyó Jánosné és a többiek már a főlzabadulás után kerültek a Ládagyár szalagfűrész és szegezógépei mellé. S a régi gépek közül bizony már hirtelen is alig akad. De például Balogh Pálné, aki most a Gőzfűrészben dolgozik, ugyancsak gép mellett, ha elolvassa az újságnak ez a száma, bizonyára visszaemlékszik majd a régi robotos világra és én hiszem, hogy Balogh Pálné, de minden nő, aki dolgozik, nekünk ad igazat. Sőt sok férfi is, aki otthon segít dolgozó feleségének.

(P—p)

Tavasza a fűvészkertben

A Szegedi Tudományegyetem Növénytan Intézetének botanikus kertjében érdekes virágok, cserjék és fák bontogatják szirmaikat. A májvirág, a tüdőfű, az illatos hünnyör és a kankalinon kívül virágokat hajtott egy jellegzetes hegyvidéki cserje, a farkasborzslán. Virágai lila színűek, tölcseres alakúak. Lombfakadás előtt virágzik a hűsös szomszéd és a tavasz másik legmegbízhatóbb erdei hírnöke: a hamis mogyoró. Ez utóbbi, Észak-Amerikából származó cserjéért nevezik így, mert szinte a megtévesztésig hasonlít a mogyorókorra, viszont rendszertanilag messze áll tőle. Virágja különleges: piros csészealj-szerű, amelyből fonálhoz hasonló keskeny tarka szálak fejlődnek.

A tavasz beköszöntésével megélénkült a magcsereforgalom is. Naponta öt-hat csomag érkezik a világ minden részéből. Svédországból, Kínából, a Szovjetunióból, Németországból, Csehszlovákiából, Afrikából, Ausztráliából küldik a különféle növények magjait, dugványait cserekekpen. A napokban Olaszországból ritka tölgyféléket, vízi salátát és más dísznövényeket, Svédországból és Belgiumból páfrányokat küldtek. Befutott a fűvészkert fennállása óta a legnagyobb megrendelés: a kínai kunmingi botanikus kert nem kevesebb mint 398féle virág, fa és gazdasági növény magját kérte. A nagyarányú »megrendelés« nek folyamatosan tesznek eleget s cserébe a szegediek Kínában honos fenyőféléket kapnak.

Ma temetik Barna Makra Mihály munkásmozgalmi veteránt

Mint jelentettük, tragikus körülmények között elhunyt Barna Makra Mihály elvtárs, egykori vöröskatonája, a munkásmozgalmak egyik hős szegedi veteránja. Az elhunytat ma délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a belvárosi temető nagyravatólójából. Gyászbeszédet mond id. Komócsin Mihály elvtárs, a szegedi pártvégrehajtóbizottság, Vincze Antal elvtárs, a III. kerületi tanács végrehajtó bizottsága és Trischler Ferenc elvtárs, az 1919-es vöröskatonák nevében. A temetésen részt vesz a szegedi munkásörökség díszszakasa és zenekara, valamint a szegedi munkáskórus.

Bíróságaink a nép szolgálatában

Minden rendszerben

és minden államban a bíróságok az államhatalom erőszakszervezetei.

A polgári rendszerek ideológusai szeretik ezt az ő vonatkozásukban következetesen letagadni. Azt állítják, hogy a polgári rendszerekben a bíróságok osztályok felett állanak, vagy legalább is függetlenek minden osztálytól és pártatlanul hozzák meg ítéleteiket.

Anélkül, hogy külföldi példákra hivatkoznánk és anélkül, hogy külföldön keresnénk bizonyítékokat a polgári ideológusok eme állításával szemben, világosan és szemléltetően tudjuk bizonyítani hazai példával azt, hogy a polgári ideológusok tudatosán állítanak valótlan, vagy legalább is »tévednek«.

Itthon, Magyarországon még sokan élünk olyanok, akik az úgynevezett ferencjózsefi időkben is éltek és még sokkal többet vannak olyanok, akik a Horthy-féle fasizta rendszer minden »áldását« ismerték.

Világosan láttuk már akkor is azt, hogy a bíróságok, amikor az uralkodó osztály által meghozott érvényes törvényeket ítéleteikben alkalmazták, az uralkodó osztály érdekeit szolgálták és minden egyes ítéletük magán viselte azt a bélyegget, hogy az akkori társadalmi rendet védte mind büntető ítéleteikben, mind a polgári perekben meghozott határozataikban.

Vajon a hírhedt 1921. évi III. tc., az úgynevezett rendtörvény nem az uralkodó osztály érdekeit védte-e és ennek a törvénynek az alapján meghozott ítéletek nem az uralkodó osztály hatalmát célozták-e konzerválni?

És vajon a tulajdonjog »szentségén« felépült volt magánjogunk nem a polgári rendet védte-e, és nem az uralkodó osztály érdekeit tartotta-e szem előtt? Kétszertesen kétszertesen világos az is, hogy e magánjog alapján felépülő bírósági ítéletek is ugyanazt a célt szolgálták: védeni az uralkodó osztály érdekeit.

A felszabadulás után

már világosan és érthetően hirdettük azt, hogy osztálybíróság vagyunk és ítéleteinket a rendszerünk által meghozott törvényeket alapul véve, a dolgozó nép és elsősorban a munkásosztály hatalmának biztosítása érdekében hozzuk meg.

Az 1949. évi XX. törvény, amely törvény »A Magyar Népköztársaság Alkotmányának« címet viseli, világos és érthető rendelkezéseket tartalmaz ebben a kérdésben is. Az alkotmányunk VI. fejezetében a következő feladatokat tűzi bíróságaink elé: »A Magyar Népköztársaság bíróságai büntetik a dolgozó nép ellenségét, védik és biztosítják a népi demokrácia állami, gazdasági és társadalmi rendjét, intézményeit, a dolgozók jogait, nevelik a dolgozókat a szocialista társadalmi együttélés szabályainak megtartására. A bírák függetlenek és csak a törvényeknek vannak alávetve. A bíróságok hivatásos bírákból és népi ülnökökből alakított tanácsokban ítéleteznek«. Tehát egész világosan és érthetően kimondjuk azt, hogy az alkotmányban lerögzített kötelezettségének a bíróság csak akkor tesz eleget, ha mint osztálybíróság hivatását betölti.

Nézzük most már meg azt, hogy mit kell és mit lehet a »pártos« kifejezésen érteni.

A pártosság nem jelenti semmi körülmények között sem azt, hogy az osztályellenességgel, vagy osztályidegen elemekkel szemben a saját magunk által meghozott törvényeket lábbal tiporva, az osztályellenességet minden körülmények között kell vesztésként megbélyegezni az ítéleteinkben.

A pártosságnak a szocialista törvényesség belüli kell érvényesülnie. A szocialista törvényesség pedig feltétlenül magában foglalja azt, hogy a magunk által alkotott törvényeket minden körülmények között a leghatározottabban tiszteletben kell tartanunk.

Nem jelenti a pártosság

sem, hogy az osztályidegen vádlottat megbüntetjük akkor is, ha ártatlansága kiderül, vagy bűnössége nem nyer bebizonyítást. Nem jelenti a pártosság azt, hogy hamis vád, vagy hamis tanúk vallomása alapján ítéltünk el osztályidegen személyt csak azért, mert rendszerünk idegen előtte és azzal szemben érdeleteiben, gondolataiban ellenségesként áll.

Hasonlóképpen nem értelmezhető a pártosság akként, hogy egy polgári perben az osztályellenességnek feltétlenül és minden körülmények között pervesztesnek kell lennie. Ellenkezőleg, az osztályidegen peres félnek pernyertesnek kell lennie akkor, ha törvényeink értelmében az anyagi igazság az ő oldalán áll.

Hogyan értelmezzük tehát a »pártosság« kifejezést?

Szögezzük le talán azt, hogy a pártosságot csak a szocialista törvényesség keretein belül lehet érvényesíteni. A fentiekben olvashattuk azt, hogy milyen kötelezettségeket ró alkotmányunk a bíróságokra. A lényege ennek a kötelezettségnek az, hogy bíróságainknak, mint a néphatalom egyik fontos szervének, szolgálnok kell ítéleteikben és határozataikban rendszerünk célkitűzéseit. Ha bíróságaink ennek a kötelezettségüknek híven eleget tesznek, akkor feltétlenül teljesítik a kötelezettségüket is, nevezetesen, hogy ítéleteikben pártosak. Alig képzelhetni el olyan bírót határozatot, amely valamelyik részében ne szolgálna és ne szolgálna ezt a célkitűzést.

Maga az alkotmányunk is kifejezetten előírja ezt a pártosságot. Ha az alkotmányunk szavait olvassuk, láthatjuk azt, hogy büntetjük a dolgozó nép ellenségeit és neveljük a dolgozó népet a szocialista együttélés szabályainak a megtartására. A különbségtétel egészen világos és ennek az alkotmányi rendelkezésnek a folyamán az, hogy bíróságainknak kötelezettségük: ítéleteikben disztingváljanak és az ellenséget szigorúan büntessék, a megtévedt dolgozókkal szemben pedig nevelő jellegű intézkedést hozzanak.

Feltehetné valaki

ezzel szembe az a kérdés, hogy például egy polgári perben, ahol egy rendszerhű munkás áll szemben egy osztályidegen személlyel és az utóbbi nyeri meg a pert, hogyan szolgálja az ítélet az említett célkitűzést?

A válasz egészen egyszerű és mindenki előtt világos is kell legyen. A bíróság az ilyen ítéletben neveli az osztályhű dolgozót a szocialista társadalmi együttélés szabályainak a megtartására akkor, amikor a szocialista törvényesség szellemében hozza meg ítéletét. Neveli őt olyan irányban, hogy ne érvényesítsen olyan jogot, helyesebben vélt jogot, amely jogérvényesítés az együttélés szabályait és a szocialista törvényességet sérti.

Feltehetné valaki azt a további kérdést is, hogy miképpen tesz eleget a pártos-

ság követelményeinek az a bíróság, amely bíróság egy osztályidegent az ellene emelt vád alól felment? Erre még világosabb és egyenesebb a válasz. Az ilyen ítélet arra világos bizonyíték, hogy népi demokratikus rendszerünkben nem ítéltünk és nem ítéltünk el olyan embert, legyen az bárki, akinek bűnössége nem nyert bebizonyítást. Egyszerű gyanú alapján nem ítéltük el, nekünk komoly, meggyugtató bizonyítékokra van ehhez szükségünk. Az ilyen ítélet bizonyítja azt, hogy a szocialista törvényesség élő valóság.

Nézzük most már azt, hogy mikor érvényesül a pártosság.

Különösen polgári perekben igen gyakran lehet és kell bíróságainknak az egyik, vagy a másik féllel szemben méltányosságot gyakorolnia. Ilyenkor is ilyen esetekben hozott ítéletekben kell a pártosságnak feltétlenül megnyilvánulnia. A bíróság a méltányosságot olyankor gyakorolja és gyakorolhatja, ha ezzel a rendelkezésével a munkáshatalom megerősödését szolgálja és rendszerünknek célkitűzéseit segít megvalósítani.

Felszabadulásunk óta a bírói apparátusból eltávolítottuk azokat a személyeket, akik nem köztársaságiak. Az ülnökök személyében bevonult a széles néprétegeket az ítéletekbe. Fialat bíráinkat már a mi rendszerünk nevelte bírákká, tehát minden előfeltételünk megvan ahhoz, hogy alkotmányunkban rögzített kötelezettségünknek eleget tehesünk.

Országunkban

közvetlenül a mi megyénkben és Szegeden is adva vannak az előfeltételek az osztályhű, pártos bíráskodáshoz. A párt és a kormányzat rendelkezéseiben, utasításában világosan megjelölték az utat, amelyen bíróságainknak haladniuk kell. Mi, bírák, minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy kötelezettségünknek a lehető legjobban tegyünk eleget. Bíróságaink átérzik hivatásuk fontosságát és az ő nevükben kérem összes, a bíróságokon kívül álló dolgozó társainkat, hogy segítsék bíróságainkat nehéz kötelezettségük teljesítésében.

Kiss Dezső,

a szegedi megyei bíróság elnöke

Kifizették

a nyereségrészesedést a szegedi Nyomdában

Tegnap, kedden délután jelentős esemény volt a Szegedi Nyomdában: a dolgozóknak kifizették a múltévi nyereségrészesedést. A nyomda dolgozói az elmúlt évben is jó munkát végeztek és így átlagosan 18 napi munkabért kaptak nyereségrészesedésként.

Váltsuk meg elővetelben húsvéti vasúti jegyeinket — ezt kéri a MÁV

A MÁV számít arra, hogy húsvétkor és április 4—5-én nagy forgalmat kell lebonyolítani. Eppen ezért úgy intézkedett, hogy Budapest és egyházy nagyobb vidéki állomáson elővetelben válthatók a menetjegyek.

A MÁV vezérigazgatósága kéri az utazóközönséget, hogy éljen ezzel a lehetőséggel, mert ezzel el lehet kerülni a torlódásokat. Az elővetelért külön díjat nem kell fizetni. Elővetelben bármilyen jegy az utazás előtt már három nappal váltható.

Kéri egyben azt is, hogy aki elővetelben váltja meg a jegyét, közzölje a pénztárossal, mikor szándékozik visszantenni. Ezeknek az adatoknak segítségével határozzák meg, hogy mentesítő vonatokat milyen vonalakon állítsanak forgalomba.

Fennállásának 10. évfordulóját ünnepli a Szegedi Ruhagyár

A konfekcióipar ország-szerte most ünnepelte az államot 10. évfordulóját. Ezzel a dátummal egybeesik a Szegedi Ruhagyár fennállásának 10. évfordulója is. Tíz évvel ezelőtt ugyanis az Újszegedi Kender- Lenzöví Vállalat varrodájából hozták létre a Szegedi Ruhagyárt. A vállalat akkor indult fejlődésnek, amikor örökölte a megszüntetett Dohánygyár épületét, helyisé-

geit. Az elmúlt tíz esztendő során egész Dél-Magyarország legnagyobb ruhaipari üzemévé fejlődött. Az évforduló méltó megünneplésére a gyárban előkészítő bizottság alakult. A bizottság tervei szerint az ünnepséget április 3-án este a Hungária öszes termeiben tartják. Az est keretében a legjobb dolgozókat több mint 30 ezer forint pénzösszeggel jutalmazták.

Fiatál népművelők

A Szegedi Tanítóképző III/b osztályos népművelési csoportjának hallgatói kedves meglepetést szereztek a közelmúltban a csengeleieknek. Negyvenöt látogattak el a faluba, lueskos, sáros utakon, hat kilométert gyalogoltak. Szereplési és népművelési kedvüket azonban ezek az apró kellemetlenségek nem csökkentették, — ellenkezőleg: vidámságot, kedves szóvarkozást vittek a csengeleieknek. Először a gyerekeket örvendeztették meg bábszínházakkal, amelynek különösen nagy sikere volt, hiszen ebben a községben öt év óta nem mutattak be bábjátékokat. Ugyanezen a napon a tanítóképzős lányok művelődési »expedíciója« egy emlékmű-

sort is rendezett, melynek során kóruszámokban, szavalatokban és népi táncokba gyönyörködhetett a fiatal közönség. Harmadik előadásuk az esti vídám műsor volt. Ez is zsűfolt házat vonzott a község kis művelődési otthonába, s a jelenetek, szavalatok és énekszámok fiatal tolmácsolói ismét nyugtázhatták a sikert, amely a fel-felzúgott tapsban jutott kifejezésre. A csengeleiek nem engedték el végleg a tanítóképző diáklányait, megígértették velük, hogy hamarosan viszont látják községüket, úgy is mint fiatal kulturmunkások, s esetleg úgy is, mint lelkes nevelők. Képünkön vidáman halad a lányserg Csengele felé.